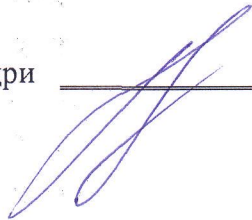

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра української мови

ПРОГРАМА
проведення атестації
у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти,
щодо яких здійснювалася підготовка магістра
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 014. Середня освіта. Українська мова і література

Затверджено на засіданні кафедри української мови
(протокол № 10 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри _____ Людмила МАРЧУК

м. Кам'янець-Подільський
2022 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» спеціальності 014. Середня освіта (Українська мова і література) проводиться формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документа державного зразка про присудження випускнику ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації «Магістр середньої освіти (Українська мова і література). Вчитель української мови і літератури закладу загальної середньої освіти» за спеціальністю 014. Середня освіта (Українська мова і література).

Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння випускником теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи зі спеціальності. Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми у сфері методики навчання української мови в старшій школі / методики навчання української літератури в старшій школі / української мови / української літератури (на вибір здобувача вищої освіти), що супроводжується проведенням досліджень та/або провадженням інноваційної діяльності. За умови вибору теми кваліфікаційної роботи з української мови або української літератури обов'язковим є розділ із методики навчання української мови або літератури в закладах загальної середньої освіти (старша школа / профільна середня освіта).

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та/або фальсифікації. Кваліфікаційні роботи перевіряються на плагіат за допомогою спеціальної програми. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному веб-сайті університету в модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі MOODLE.

Кваліфікаційна робота повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити системний теоретичний аналіз предмета дослідження;
- результати особисто проведених досліджень та аналіз прикладних проблем;
- бути належно оформленою і мати усі необхідні супровідні документи.

Кваліфікаційна робота як форма оцінювання рівня якості підготовки магістра має продемонструвати вміння:

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчою і нормативною базами, науковою спеціальною літературою, зокрема іноземними мовами, матеріалами глобальних інформаційних мереж, даними статистичної звітності);
- логічно та аргументовано викладати матеріал;
- конкретно використовувати наукові методи для аналізу проблем та обґрунтування рішень з предмета професійної діяльності;
- опанувати сучасні методи наукового дослідження.

Атестація здійснюється відкрито як публічна презентація кваліфікаційної роботи, на якій можуть бути присутні представники інших закладів вищої та загальної освіти, стейкхолдери.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

Кваліфікаційну роботу (проект) подають науковому керівникові для перевірки змісту та структури, внесення необхідних правок у визначені завданням на виконання кваліфікаційної роботи (проекту) строки, але не пізніше 1 календарного місяця до засідання екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційної роботи (проекту). Попередній захист роботи відбувається на засіданні випускової кафедри, на якому науково-педагогічні працівники дають поради та рекомендації щодо вдосконалення як власне роботи, так і підготовленого студентом виступу та/або мультимедійної презентації. Після отримання відгуку наукового керівника, рецензії на завершену кваліфікаційну роботу (проект) фахівця відповідної кваліфікації та перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат випускник зобов'язаний переконливо захистити роботу на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Структура та діяльність екзаменаційної комісії регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://tinyurl.com/5famt7uu>) і «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://tinyurl.com/yc3dwt6z>).

Здобувач вищої освіти рівня «магістр» готує виступ до 15 хвилин з використанням необхідного ілюстративного матеріалу (таблиць, графіків, слайдів, формул тощо) та/або мультимедійну презентацію. Виступ випускника повинен містити стислий виклад змісту, структури роботи, висновки. Увага зосереджується на висновках, пропозиціях, практичній значущості дослідження, особистому внеску автора роботи в отриманий результат. Зміст та якість виступу і презентації перед захистом перевіряє науковий керівник. Письмову рецензію оголошує особисто рецензент у разі його присутності на захисті або один із членів екзаменаційної комісії за дорученням голови комісії. Випускнику задають питання за змістом роботи члени екзаменаційної комісії та присутні.

Заключне слово надається випускнику після завершення обговорення роботи. У ньому він дає відповіді на зауваження. Результати атестації здобувачів вищої освіти оцінюються за національною шкалою, рейтинговою системою оцінювання та шкалою ЄКТС і оголошуються в день захисту кваліфікаційних робіт (проектів). Студента, який на захисті кваліфікаційної роботи (проекту) отримав незадовільну оцінку за національною шкалою та оцінку FX за шкалою ЄКТС, відраховують з університету. Йому видають академічну довідку встановленого зразка. У разі, коли захист кваліфікаційної роботи (проекту) визнається незадовільним, екзаменаційна комісія вирішує, чи може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу (проект) з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою. Здобувач, який не захистив кваліфікаційної роботи

(проект), має право на повторну атестацію (з наступного навчального року) упродовж трьох років після відрахування з університету. Кваліфікаційні роботи (проекти) зберігаються в бібліотеці університету впродовж п'яти років. Після закінчення терміну зберігання кваліфікаційні роботи (проекти) списують і знищують, про що складається відповідний акт. Роботи, відзначені преміями на всеукраїнських наукових конкурсах, перспективні для впровадження роботи, а також відгуки на них, зберігаються постійно.

Проведення атестації здобувачів вищої освіти за дистанційною формою відбувається відповідно до «Порядку проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», затвердженого вченою радою університету 28 травня 2020 року, протокол № 3 та введеним в дію наказом в. о. ректора від 29 травня 2020 року № 49-ОД (<http://surl.li/bhrye>).

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМАТИКИ І КЕРІВНИЦТВА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

Тематику кваліфікаційних робіт (проєктів) визначають випускові кафедри, обговорюють та затверджують на засіданні вченої ради навчально-наукового інституту української філології та журналістики. Студенти мають право вільного вибору теми кваліфікаційної роботи (проєкту) із запропонованого кафедрою переліку або можуть запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розроблення. Призначення керівників кваліфікаційних робіт (проєктів) (за поданням кафедр) та вибір здобувачем теми кваліфікаційної роботи (проєкту) за його особистою заявою затверджується розпорядженням директора інституту. Науковими керівниками кваліфікаційних робіт (проєктів) є науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та вченими званнями. Кількість кваліфікаційних робіт (проєктів) на одного керівника визначається Нормами часу для планування й обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 07 серпня 2002 р. № 450. В окремих випадках допускається коректування теми, плану кваліфікаційної роботи, а також заміна наукового керівника. Такі рішення затверджуються на засіданнях випускових кафедр та вчених рад факультетів. Для виконання кваліфікаційної роботи здобувач ВО повинен подати на ім'я завідувача випускової кафедри заяву на виконання кваліфікаційної роботи і отримати підписане завідувачем випускової кафедри завдання на виконання кваліфікаційної роботи. Здобувачі заочної форми навчання отримують довідку-виклик для завершення виконання кваліфікаційної роботи (проєкту).

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Здобувач має отримати і подати екзаменаційній комісії відгук (висновок) наукового керівника про кваліфікаційну роботу (проект). У відгуку керівник аналізує:

- актуальність обраної теми;
- повноту розв'язання завдань;
- використання наукових методів дослідження;
- достовірність і елементи наукової новизни отриманих результатів;
- грамотність і стильову майстерність автора;
- особисту участь здобувача у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичному опрацюванні отриманих результатів, формулюванні наукового положення/ідеї/методики;
- ставлення здобувача до виконання роботи, ступінь самостійності та творчий характер дослідження;
- уміння здобувача чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно його оформляти.

Науковий керівник може висловити зауваження і вказати на недоліки роботи. Відгук має містити загальний висновок щодо рекомендації до захисту. Останнє речення відгуку має містити фразу про те, відповідає чи не відповідає робота вимогам, які висувуються до кваліфікаційних робіт (проектів), і якої оцінки, на думку керівника, ця робота заслуговує. Рішення про допуск кваліфікаційної роботи (проекту) до захисту на основі пропозицій наукового керівника та результатів попереднього захисту ухвалюють на засіданні випускової кафедри. Підпис наукового керівника має супроводжуватись розшифровкою його прізвища, імені, по батькові, зазначенням посади, наукового ступеня, вченого звання. Завершена робота має бути представлена екзаменаційній комісії (подана на випускову кафедру в паперовому та електронному вигляді) не пізніше ніж за шість тижнів до захисту.

Крім кваліфікаційних робіт (проектів), письмових відгуків, рецензій на роботи (проекти), на засідання екзаменаційної комісії подають (за їх наявності) довідки або акти про впровадження досліджень, листи-замовлення закладів загальної середньої освіти на виконання кваліфікаційної роботи (проекту), довідку про перевірку на плагіат, копії публікацій здобувачів тощо.

РЕЦЕНЗУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Здобувач має отримати письмову рецензію на кваліфікаційну роботу (проект). Рецензентами можуть бути кандидати наук, доценти та професори інших кафедр університету, дотичні до спеціальності, або зовнішні стейкхолдери. Зовнішніми рецензентами можуть бути фахівці, які працюють в закладах загальної та вищої освіти саме того спрямування, якого стосується тема кваліфікаційної роботи (проекту). Зовнішня рецензія має бути надрукована на бланку установи, де працює рецензент. Підпис рецензента має супроводжуватися розшифруванням його прізвища, імені, імені по батькові, зазначенням місця роботи, посади, наукового ступеня, вченого звання (за наявності), а також засвідчений печаткою. У рецензії аналізують актуальність теми, відповідність змісту роботи заявленій темі (назві) і меті, повноту розкриття теми, достовірність отриманих результатів, практичну цінність роботи та можливість реалізації запропонованих автором рекомендацій, указують на недоліки кваліфікаційної роботи (проекту), оцінюють роботу, висловлюють побажання. Рецензент подає конкретну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно») і пропонує присвоїти відповідний освітній рівень і кваліфікацію з конкретної спеціальності. Оцінка рецензента «незадовільно» не є підставою для недопуску роботи до захисту. До захисту кваліфікаційних робіт (проектів) допускаються здобувачі другого рівня вищої освіти «магістр», які виконали всі вимоги навчального плану підготовки фахівців відповідної спеціальності університету. Допуском до захисту кваліфікаційної роботи (проекту) є наказ із зазначенням прізвищ здобувачів, підписаний ректором університету, за поданням директора навчально-наукового інституту. Здобувач під час захисту роботи має дати відповіді на всі зауваження наукового керівника і рецензентів.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

Кваліфікаційна робота (проект) магістра має продемонструвати вміння автора працювати з літературою, логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні та математичні методи для аналізу проблем, послуговуватися сучасними методами наукового дослідження, проведення експериментів, навичками формування власних узагальнень та висновків.

Основними критеріями оцінювання є:

- зовнішнє оформлення;
- актуальність дослідження, його значення;
- змістовність та повнота розкриття теми;
- виконання поставлених завдань;
- знання відповідного теоретичного матеріалу і вміння використовувати його на практиці;
- логічність висновків;
- результати апробації та впровадження основних положень та висновків;
- наявність достатньої кількості належно оформлених посилань на використані джерела;
- достатньо повний список сучасної літератури з обраної проблеми (теми);
- якість виступу випускника на захисті кваліфікаційної роботи (проекту);
- правильність та повнота відповідей на запитання членів ЕК;
- оцінка роботи керівником та рецензентом;
- відсоток виявленого плагіату в роботі.

Отже, загальна оцінка захисту кваліфікаційної роботи (проекту) формується з оцінки роботи як закінченої кваліфікаційної праці, доповіді студента, оцінки його роботи керівником/консультантом та відповідей на додаткові запитання. Рішення щодо підсумкової оцінки ухвалюється більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Типові помилки в кваліфікаційних роботах (проектах), які впливають на їх оцінку:

- зміст роботи не відповідає плану кваліфікаційної роботи (проекту) або не розкриває тему повністю чи її частини;
- зміст розділів (підрозділів) не віддзеркалює реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження;

- безсистемний виклад матеріалу, повторення одних і тих же положень; •логічні помилки, невміння виокремити головне;
- мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта та предмета дослідження;
- автор не виявив самостійності, робота є суцільною компіляцією;
- відсутній розділ методичного спрямування;
- не зроблено глибокого і всебічного аналізу чинних нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5-10 років) з теми дослідження;
- кількість використаних джерел є недостатньою для всебічного вивчення теми або переважно використано підручники, а не спеціальна наукова література;
- поверхнево висвітлені результати практики, невдало поєднано теорію з практикою;
- кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не узгоджено з поставленими завданнями або текстом роботи;
- у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал;
- бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено без дотримання вимог державних стандартів;
- наведено таблиці, діаграми, схеми, які не складені самостійно, а запозичені з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з помилками;
- під час захисту кваліфікаційної роботи (проекту) студент виявляє невпевненість, не коментує наочну інформацію, не дає аргументовані відповіді на запитання.

Результати захисту кваліфікаційної роботи (проекту) визначаються оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та кількістю балів за шкалою ЄКТС (Європейська кредитно-трансферна система). Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) розробляють випускові кафедри та затверджують ухвалами засідань цих кафедр. Орієнтовні критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти подано в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною (чотирибальною) шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A (відмінно)	відмінно	Повне виконання всіх вимог щодо написання і

			оформлення роботи; стислість і логічність промови студента, в якій відображені основні положення роботи; повні та вичерпні відповіді студента на запитання і зауваження, демонстрування високого рівня теоретичної, наукової та практичної підготовки.
82-89	В (дуже добре)		Наявність несуттєвих помилок в оформленні роботи, у виступі та відповідях студента, що не впливають на зміст роботи.
75-81	С (добре)	добре	Студент допустив помилки як у кваліфікаційній роботі, так і в підготовленій доповіді, однак їх рівень суттєво не впливає та не спотворює представлені положення на захисті; в стилістиці викладу є окремі помилки, що не є принциповим.
67-74	D (задовільно)	задовільно	Суттєві недоліки в теоретичній і практичній частинах роботи, відсутність прикладів і достатньої аргументованості у відповідях автора. Автор роботи виявив невпевненість під час дискусії, відповідей на питання.
60-66	E (достатньо)		Кваліфікаційна робота (проект) за багатьма

			параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, переважно є компіляцією.
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного захисту)	незадовільно	Кваліфікаційна робота (проект) за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення і вимагає доопрацювання, а її автор не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки. Під час захисту студент поводить не впевнено, матеріалами власної роботи володіє слабо, на поставлені питання відповідає не в повному обсязі, допускає суттєві помилки.
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової теоретичної підготовки та написання кваліфікаційної роботи(проекту)		Представлені матеріали на захист не відповідають вимогам до написання і захисту кваліфікаційних робіт (проектів). Студент не в змозі захистити власну роботу. Кваліфікаційна робота (проект) є плагіатом.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про вищу освіту». URL : <http://surl.li/cetkk>.
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 01.07.2016. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Чинний від 07.01.2007. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 47 с.
4. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила. Чинний від 22.08.2013. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.
5. ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання. Чинний від 01.04.2008. Київ : Держспоживстандарт України, 2008. 12 с.
6. Методичні рекомендації з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на академічний плагіат. URL : https://drive.google.com/file/d/1_p3INg-Z-j8R5I0etL3nglqy3G7RmVoX/view.
7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40. URL : <http://surl.li/cwrwbw> (дата звернення: 25.05.2017 р.).
8. Правила оформлення посилань на архівні документи у прикінцевих, прикінцевих, пристатейних списках джерел (у монографії, навчальному посібнику, статті тощо) / Бюлетень Вищої атестаційної комісії України. 2011. № 11. С. 16-19.
9. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. URL : <https://tinyurl.com/5famt7uu>.
10. Положення про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. URL : <https://tinyurl.com/yc3dwt6z>.
11. Положення про критерії оцінювання знань студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (відповідно до вимог ЕКТС) // Нормативні матеріали з навчально-методичної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / [уклад: В. М. Федорчук, А. С. Попович, Л. І. Тимофійшина]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. С. 54-66.
12. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. URL :
https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLV_VQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg.